

Maria Mândroane

Festivalul condeierilor plugari în Banat, 3-5 august 2007, ediția I

Scop și finalitate

Festivalul Condeierilor Plugari în Banat s-a deschis în Muzeul Satului Bănațean pe data de 3 august 2007, la ora 11 într-o dublă festivitate: 100 de ani de existență a Fenomenului condeierilor țărani și 93 de ani de viață a veteranului condeierilor plugari: Iosif Cireșan-Loga, născut în Duleu, Caraș-Severin.

Cu această ocazie am vernisat în casa Căvaran, din muzeu expoziția: „Casa muzeu Iosif Cireșan –Loga” expoziție care se dorește primul obiectiv din viitorul proiect al Muzeului condeierilor plugari din Banat.

Așa după cum este previzibil acest Festival, puțin neobișnuit, pentru Lumea spre care ne îndreptăm - marea arenă europeană - a avut ca scopul tocmai nevoia de a ne identifica rădăcinile proprii, datul nostru milenar. Este o mare cinste și cea mai mare virtute să mai putem vorbi, încă, la această răscruce de veacuri, despre neamul nostru de Plugari! Și nu orice fel de plugari, ci despre acei Țărani luminați, patrioți înverșunați, aparători ai gliei, păstrători ai unor valori materiale și spirituale inestimabile, bogății despre care popoarele emancipate ale Lumii noi, nu pot aminti nici măcar în treacăt. Și cât sântem de bogați în sărăcia noastră!.Asta putem să arătăm Lumii, aceluia care ne-au văzut ca ultimii bătând în poarta Europei, când de fapt suntem printre cei Dintâi.

Și câți din lumea asta, atât de nouă și atât de veche își pot dezveli niște rădăcini mai trainice și mai sănătoase decât noi „săracii bogați”

„Tezaurul Viu” venit din acest colț de țară: țărani publicisti, poeți, scriitori, coriști, dirijori, compozitori; țărani care fac depotrivă muncă de cercetare: de la arheologie la etnografie, într-o preocupare vie de a recupera valorile satului din care provi; ei mai sunt și culegători de folclor, monografisti, animatori culturali și formatori de școală tradițională pentru tineri, colecționari perseverinți și făuritori de muzee satești.

Iată o lecție de viață nemaipomenită pentru generațiile noastre obosite de goana după confort, bani și searbedele iluzii de ascensiune.

Dacă mas-media ne-a ajutat în mare parte ca acest Festival să fie cunoscut, adus în actualitate, ca o rezevă plină de vitalitate pentru habitaul nostru de zi cu zi, Locația Festivalului din Timișoara la Orțișoara și Seceani a avut ca scop familiarizarea tineretului cu valorile ignorate, ironizate și chiar negate de cei mai mulți.

Nimeni nu s-a așteptat la o izbândă totală așa că ironia unui tânăr la intrarea noastră în căminul cultural din Seceani: „Ce mai vor și expirații ăștia?!” deși m-a durut foarte tare m-a ajutat în același timp să dau forță și culoare scopului pentru care ne găseam acolo... M-aș bucura dacă până la urmă tinerelul nostru a înțeles că ține de o rădăcină care ”nu expiră” decât prin autonegare sau că măcar i-a rămas posibilitatea să reflecteze, într-un moment de luciditate: cine este și de unde vine?.

Întâlnirea noastră cu comunitatea satelor Orțișoara – Seceani a transformat Festivalul în Sărbătoare-Sărbătoarea satului, sărbătoare în care bătrânii au fost cinstiți iar sătenii, împreună cu personalitățile reprezentative, domnii primar Sobolu Gheorghe Aleodor și viceprimar Albu Silviu Lucian s-au bucurat alături de noi de un spectacol închinat lor.

Gazdele noastre de suflet: Fam.Petrescu Doina(Orțișoara), Rujei Doina, Delia Rădmăneșteanu ne-au primit in casele lor cu pâine și sare după vechea tradiție Sub deviza: cântec, joc și voie bună / cu sătenii împreună, comunicarea noastră cu sătenii satelor respective, ca o batere puțin timidă, în poarta lor s-a dovedit până la urmă o reușită. Un început pentru un șir pe care ni-l dorim cât mai lung, din edițiile viitoare

Am crezut și cred cu putere că modalitatea cea mai eficientă de a ne ridica valorile tradiționale locale este alături de comunicare, deschiderea națională prin care se pot recupera și întregii valorile disperate.

Prin urmare încercăm să refaceam un traseu, așa cum cu mult timp în urmă, mai exact, după 1940, încercase și reușise Gabriel Țepelea

Alături de noi în Festival au participat condeierii plugari din Banatul sârbesc dar și creatori populari din toată țara. Am zice noi deversitate în unitate.

Domnul profesor Marcel Lapteș din Deva conduce un Festival al creatorilor populari” Din toată inima” de 30 de ani.

Un alt festival de poezie în grai ca „Tata Oancea” din Bocsa-Montană, jud. Caraș – Severin, are aproximativ aceeași vârstă.

Doamna directoare Matia Borzan , de la muzeul etnografic din Reghin, ne-a ieșit în întâmpinare cu forțele autentice extraordinare , din acel colț de țară.

Festivalul deschis acum în Timișoara nu se vrea un început de drum ci o festivitate: 100 de ani de existență a Fenomenului condeierilor plugari și în același timp o continuitate.

Dacă peste un deceniu ne va veni poate impropriu să folosim sintagma de „condeieri plugari”, prin dispariția categoriei pe care o mai reprezintă azi, știm sigur că vom putea pune în valoare pe întreg parcursul mileniului III creația noastră populară și tradițională, ca marcă de identitate și demnitate națională.